



# Årsrapport 2012



## ARBETSMARKNADSNÄMNDEN



Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Större fördjupade granskningar som sker under året publiceras löpande som ”revisionsrapporter”.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN  
Revisionskontoret  
[www.stockholm.se/revision](http://www.stockholm.se/revision)

Besöksadress: Hantverkargatan 3 D, 1 tr  
Postadress: 105 35 Stockholm  
Telefon: 08-508 29 000  
Fax: 08-508 29 399



## STADSREVISIONEN

SID 1 (1)  
DNR 3542-47/2013  
2013-03-13

Till  
Arbetsmarknadsnämnden

Revisorerna för arbetsmarknadsnämnden har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2012. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och åberopar revisionskontorets årsrapport för arbetsmarknadsnämnd.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2013-06-30.

Stockholm den 13 mars 2013

På revisorernas vägnar

Bosse Ringholm  
Ordförande

Karin Meding  
Sekreterare



## Sammanfattning

### Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Revisionskontoret bedömer sammantaget att arbetsmarknadsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Nämnden har under år 2012 i huvudsak nått fullmäktiges mål för verksamhetsområdena med undantag av målen om att Stockholms livsmiljö ska vara hållbart och att förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas. Nämnden har nått sina mål och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet. Granskningen har visat att kvaliteten i nämndens bedömningar av måluppfyllelsen bör utvecklas.

Sammanfattningsvis redovisar nämnden ett nettoöverskott jämfört med budget om 22,5 mnkr. Nämnden begär budgetjusteringar med 21,6 mnkr. Efter dessa budgetjusteringar uppgår överskottet till 0,9 mnkr.

### Intern kontroll

Revisionskontoret bedömer att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Bedömningen grundas bl.a. på nämndens genomförda kontrollaktiviteter samt de granskningar som revisionskontoret genomfört under året.

Revisionskontorets granskningar har dock noterat brister vad gäller hanteringen av löner och bisysslor. Även nämndens genomförda kontrollaktiviteter har, i likhet med revisionskontorets iakttagelser, visat att det finns behov av ökad intern kontroll inom framförallt området löner.

Nämndens prognossäkerhet har varit bristfällig under året, vilket förklaras av att beräknade intäkter i form av statsbidrag för flyktingmottagning blivit högre än beräknat.

### Bokslut och räkenskaper

Revisionskontoret bedömer att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

---

### Rapportförteckning

Årsrapport 2012 för arbetsmarknadsnämnden (nr 27 mars 2013)



<b>Innehåll</b>	<b>Sid</b>
<b>1 Årets granskning .....</b>	<b>1</b>
<b>2 Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi .....</b>	<b>1</b>
2.1 Ekonomiskt resultat .....	2
2.2 Verksamhetens resultat.....	3
<b>3 Intern kontroll .....</b>	<b>5</b>
<b>4 Bokslut och räkenskaper .....</b>	<b>11</b>

---

#### **Bilagor**

<i>Bilaga 1</i>	Revisionskontorets bedömningskriterier
<i>Bilaga 2</i>	Revisionsrapporter under perioden april 2012-mars 2013



## I Årets granskning

I denna årsrapport redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av arbetsmarknadsnämndens verksamhet avseende år 2012.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Revisionskontorets bedömningskriterier redovisas i *bilaga 1*.

De förtroendevalda revisorerna under våren 2012 har träffat representanter för nämnden i samband med genomgång av genomförd granskning för år 2011.

Ansvarig för granskningen av nämndens verksamhet har varit Thomas Bonell.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

En förteckning över stadsrevisionens samtliga revisionsrapporter under perioden april 2012 – mars 2013 redovisas i *bilaga 2*.

## 2 Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål, uppdrag och budget samt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Sammantaget bedöms att arbetsmarknadsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vissa brister har noterats vad gäller nämndens interna kontroll.

## 2.1 Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2012:

Mnkr	Budget 2012	B o k s l u t 2 0 1 2			Budget- avvikelse 2011
		Utfall	Avvikelse		
<b>Driftbudget</b>					
<b>Verksamhet</b>					
Kostnader	891,6	891,7	-0,1	0,0 %	-252,7
Intäkter	254,9	277,8	22,9	9,0 %	254,1
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>636,7</b>	<b>613,9</b>	<b>22,8</b>	<b>3,6 %</b>	<b>1,4</b>
Avskrivningar	0,0	0,3	-0,3	0,0 %	-0,4
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
<b>Driftbudgetens nettokostnader</b>	<b>636,7</b>	<b>614,2</b>	<b>22,5</b>	<b>3,5 %</b>	<b>1,0</b>
<b>Investeringsplan</b>					
Utgifter	0,3	1,0	-0,7	-233,3 %	0,3
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
<b>Nettoutgifter</b>	<b>0,3</b>	<b>1,0</b>	<b>-0,7</b>	<b>-233,3 %</b>	<b>0,3</b>

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med 22,5 mnkr i förhållande till budgeten. Nämnden begär budgetjusteringar avseende intäkter av statsbidrag för flyktingmottagning om 19,2 mnkr och minskade prestationer för studerande vid utbildning i svenska för invandrare (sfi) om 2,4 mnkr. Nämndens utfall efter dessa budgetjusteringar uppgår till ett överskott om 0,9 mnkr. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig.

De största avvikelserna finns inom verksamhetsområdena vuxenutbildning och arbetsmarknad samt nämnd och gemensam administration.

Verksamhetsområdet vuxenutbildning redovisar ett underskott om 21 mnkr. Enligt nämndens redovisning beror avvikelsen på att verksamhetens volym uppgick till 6 475 helårsplatser, vilket är 275 fler helårsplatser än budgeterat. Vidare har kostnaderna ökat till följd av nya längre grundläggande kurser och av att orienteringskurser har införts för att överlappa övergången till nya kurser. Verksamhetsområdet arbetsmarknad redovisar ett överskott om 13,2 mnkr. Enligt nämndens redovisning beror avvikelsen bl.a. på att antalet inskrivna aspiranter vid jobbtorgen minskat, vilket inneburit mindre kostnader för avrop av insatser och åtgärder.



Verksamhetsområdet nämnd och gemensam administration redovisar ett överskott om 9,4 mnkr, vilket enligt nämndens redovisning är av budgetteknisk karaktär. Medel för oförutsedda kostnader har används för att möta delar av underskottet inom främst vuxenutbildningen. Delar av överskottet förklaras av minskade kostnader för köp av konsulter.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

## 2.2 Verksamhetens resultat

### Mål

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2012 i huvudsak har nått kommunfullmäktiges mål för verksamheten. Vidare bedöms att nämnden i huvudsak har nått sina mål och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

Nämnden bedömer att fullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppfyllts helt med undantag av målen om att Stockholms livsmiljö ska vara hållbart och att förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas, som bedöms delvis uppfyllt.

Nämnden har utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål tagit fram elva mål för sina verksamhetsområden. Av dessa bedömer nämnden att nio uppfyllt helt.

Nedan redovisas väsentliga verksamhetsmål och indikatorer som nämnden inte uppnår:

*Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas*

Nämnden uppnår inte helt årsmålen för fullmäktiges tre indikatorer. Däremot anges att nämndens egna mål för verksamhetsområdet helt uppnås.

Nämnden når delvis årsmålen för andelen kursdeltagare inom vuxenutbildning som under läsåret 2011/2012 fullföljer utbildningen. Vare sig den grundläggande eller den gymnasiala vuxenutbildningen når upp till målvärdet. I jämförelse med föregående läsår har andelen som fullföljer sin utbildning inom den grundläggande vuxenutbildningen ökat med fyra procentenheter medan andelen är oförändrad inom den gymnasiala vuxenutbildningen.

Nämndens egna mål om att studerande ska nå kunskapsmålen för utbildningen uppnås. Både inom den grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen har andelen som uppnått godkänd nivå ökat jämfört med år 2011.





Resultaten för de studerande som fullföljer sina studier i sfi är goda enligt verksamhetsberättelsen. Vidare ökar både antalet studerande som fullföljer sina kurser och andelen som klarar kursmålen. Revisionskontorets granskning visar dock att nämndens bedömning av måluppfyllelsen utifrån indikatorerna och nationell statistik inte är helt entydig.

I verksamhetsberättelsen framhålls att antalet sfi-elever som klarat utbildningen på ett år har ökat från 755 till 918. Det framgår dock inte av redovisningen att *andelen* godkända sfi-elever dvs. andelen som klarat utbildningen på ett år har minskat från 46 % år 2011 till 41 % år 2012. Det noteras att fullmäktiges indikator endast omfattar de som avslutat kurs D inom ett år från kursstart och således inte de som avslutar andra kurser/studievägar.

Nämnden anger att det egna målet uppnås om att studerande vid sfi får språkkunskaper som gör dem förberedda för arbete och studier. Andelen studerande inom sfi som tar betyg efter slutförd kurs har ökat från 86,9 % år 2011 till 90 % 2012. I verksamhetsberättelsen hänvisas till Skolverkets statistik för år 2010 och 2011 avseende resultat från nationella prov. Statistiken visar att en större andel av de studerande i Stockholm klarar de nationella proven för sin slutkurs jämfört med riket och de andra storstäderna. Revisionskontoret konstaterar samtidigt att motsvarande statistik för andelen kursdeltagare som fått godkänt i kurserna genomgående är lägre för Stockholm jämfört med riket och de andra storstäderna. Andelen kursdeltagare i Stockholm som fått godkänt har för flertalet kurs typer ökat men i vissa fall minskat (kurs 3D).

Avbrotten är många enligt verksamhetsberättelsen, men beror till stor del på att de studerande får jobb. Skolverkets statistik visar att andelen avbrott för samtliga kurs typer inom sfi genomgående är högre för Stockholm jämfört med riket och de andra storstäderna. Det noteras vidare att andelen avbrott i Stockholm har ökat från år 2010 till 2011 inom samtliga studievägar och kurser.

I årsrapporten för 2011 markerade revisionskontoret vikten av fortsatta åtgärder för att öka närvaron inom sfi och därmed förbättra kostnadseffektiviteten i verksamheten. I nämndens yttrande över årsrapporten framgick att nämnden inte delade stadsrevisionens uppfattning. Nämnden bedömde istället att närvaron är relativt god i jämförelse med annan frivillig utbildning för vuxna. Nämndens statistik för år 2012 visar att den genomsnittliga närvaron uppgått till 64,2 %, vilket innebär en försämring med drygt tre procentenheter jämfört med föregående år. Detta kan medföra att stadens kostnader för tomma platser ökar.

Verksamhetsberättelsen utgör ett viktigt underlag i bedömningen av nämndens resultat. Revisionskontoret har därför granskat om verksamhetsberättelsen är



rättvisande och tillförlitlig dvs. om den information som ges stämmer med verkliga förhållanden. Bland annat har stickprovskontroll skett av att det finns tillfredsställande underlag för nämndens bedömning av hur fullmäktiges indikatorer har uppfyllts.

Revisionskontorets granskning visar att det i huvudsak finns ett tillfredsställande underlag i redovisningen till indikatorernas utfall. Kvaliteten i nämndens bedömningar av måluppfyllelsen utifrån indikatorerna och nationell statistik bör dock utvecklas.

### **3 Intern kontroll**

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och medarbetare. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens interna kontroll är tillräcklig. Revisionskontorets granskningar har dock noterat brister vad gäller nämndens hantering av löner och bisysslor. Även nämndens egna kontrollaktiviteter har, i likhet med revisionskontorets iakttagelser, visat att det finns behov av ökad intern kontroll inom framförallt området löner.

#### **Nämndens lednings- och styrdokument**

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2012 och bedömer att nämndens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver.

Nämnden har fastställt totalt elva egna mål som knyter an till fullmäktiges mål och delvis till fullmäktiges indikatorer. För de egna målen har nämnden tagit fram ett antal indikatorer. Inom verksamhetsområdet arbetsmarknad finns det flera indikatorer som i kombination med nämndens egna mål och indikatorer ger goda förutsättningar för att mäta måluppfyllelsen.

Revisionskontoret konstaterar dock i likhet med föregående år att det finns behov av fler indikatorer inom verksamheterna vuxenutbildning och sfi. Även om antalet indikatorer ökat jämfört med föregående år finns det ett fortsatt behov av fler indikatorer för att mäta måluppfyllelsen.



Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens verksamhetsplan i huvudsak är ett tydligt styrdokument som kan utvecklas genom att fler indikatorer tas fram som stöder styrningen och uppföljningen av verksamheten.

#### Nämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet

Under 2012 har arbetsmarknadsförvaltningen förändrat och förtydligat sin organisation i syfte att öka effektiviteten och förbättra resultaten. Förvaltningens verksamhet är uppdelad i tre verksamheter som från och med 2013 benämns Jobbtorg Stockholm, SFI Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm.

Nämnden tillämpar i enlighet med stadens anvisningar en uppföljnings- och rapporteringsmodell med två tertialrapporter och ett antal månadsrapporter. Månadsrapporterna är skriftliga och innehåller uppföljning av nämndens ekonomi med helårsprognoser samt viss verksamhetsredovisning, t.ex. prestations- och volymuppgifter. Tertialrapporterna har ett bredare innehåll och beskriver vid sidan om det ekonomiska resultatet även de olika verksamheternas utveckling. I tertialrapporterna lämnas fördjupade helårsprognoser för nämndens ekonomi och verksamheter.

Nämnden har under hösten 2012 genomfört s.k. verksamhetsdialoger med i stort sett samtliga enheter inom förvaltningen. Syftet med dialogerna har bl.a. varit att stödja enheterna i arbetet med den interna kontrollen och fånga upp olika behov av t.ex. riktlinjer. Ett annat syfte har varit att den interna kontrollen ska uppfattas som positiv och en del i nämndens kvalitetsarbete.

Vuxenutbildningen redovisar sammantaget ett budgetunderskott om 21 mnkr. Delar av verksamheter som bedrivs i egen regi redovisar ett underskott om totalt 11,3 mnkr, varav 8,8 avser Åsö vuxengymnasium och 2,5 mnkr Frans Schartau Handelsinstitut. Åtgärder har vidtagits som kommer att få effekt under år 2013. Revisionskontoret kommer att följa nämndens arbete med uppföljning av verksamheten under år 2013.

Verksamhetsberättelsen är ett viktigt underlag för både fullmäktiges och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll. Revisionskontorets uppfattning är att nämndens verksamhetsberättelse bör utvecklas så att den på ett mer samlat och tydligt sätt ger svar på frågan om nämnden har nått fullmäktiges mål. Detta ställer i sin tur krav på att nämndens mål blir mer mätbara och att de förses med ett ökat antal indikatorer för att underlätta uppföljning och utvärdering av verksamhetens utveckling.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens verksamhetsberättelse ger en i huvudsak tillräcklig information om de olika verksamheterna.



Nämnden har lämnat följande ekonomiska prognoser under året:

Mnkr	Tertial- rapport 1 2012	Tertial- rapport 2 2012	Bokslut 2012	Avvikelse T2 - bokslut	
<b>Driftbudget</b>					
<b>Verksamhet</b>					
Kostnader	866,4	890,3	891,7	-1,4	-0,2 %
Intäkter	258,0	256,3	277,8	21,5	8,4 %
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>608,4</b>	<b>634,0</b>	<b>613,9</b>	<b>20,1</b>	<b>3,2 %</b>
Avskrivningar	0,0	0,0	0,3	-0,3	
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
<b>Driftbudgetens nettokostnader</b>	<b>608,4</b>	<b>634,0</b>	<b>614,2</b>	<b>19,8</b>	<b>3,1 %</b>
<b>Investeringsplan</b>					
Utgifter	0,3	0,5	1,0	-0,5	-100 %
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
<b>Nettoutgifter</b>	<b>0,3</b>	<b>0,5</b>	<b>1,0</b>	<b>-0,5</b>	<b>-100 %</b>

Sammanställningen visar att prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit bristfällig under året.

Den bristande prognossäkerheten förklaras av att antalet flyktingar blivit fler än beräknat, vilket medfört att nämndens intäkter i form av statsbidrag för flyktingmottagning blivit större än beräknat. Nämnden har under år 2012 haft en ett intäktskrav om 80,8 mnkr. Större delen av intäkterna avser den generalschablon för flyktingmottagning som utbetalas av Migrationsverket utifrån antalet mottagna flyktingar. Förutom generalschablonen avser intäktskravet del av ersättningar som stadsdelsnämnderna återsöker för kostnader avseende verksamhet till flyktingar. Nämndens intäkter av statsbidrag har under år 2012 uppgått till 100 mnkr, vilket är 19,2 mnkr mer än vad som prognostiserades i tertialrapport 2.

#### Nämndens system för intern kontroll

Nämnden har ett tillfredsställande system för intern kontroll. Nämnden fastställde i samband verksamhetsplan 2012 en internkontrollplan som baseras på den genomförda risk- och väsentlighetsanalysen.

Risk- och väsentlighetsanalysen omfattar dels indikatorerna i det integrerade lednings- och styrningssystemet (ILS) och dels nämndens väsentliga processer.



Revisionskontoret bedömer att dokumentationen av risk- och väsentlighetsanalysen är tillfredsställande men att arbetet med analysen av nämndens väsentliga processer bör utvecklas.

Nämndens plan för internkontroll bör utvecklas genom att det i större utsträckning preciseras vilka kontroller som ska genomföras och vem som är ansvarig för kontrollerna. I nämndens verksamhetsberättelse redovisas resultatet av arbetet med intern kontroll. Av redovisningen framgår att de olika kontrollmomenten har genomförts enligt plan. Återrapporteringen av detta arbete bör dock utvecklas.

Nämndens arbete med internkontroll har genomförts genom s.k. verksamhetsdialoger. Dialogerna har omfattat frågor inom bl.a. områdena upphandling, inköp, korttidsinventarier, fakturering, attester och löner. Resultatet av verksamhetsdialogerna har, i likhet med revisionskontorets iakttagelser, visat att det finns behov av ökad intern kontroll inom framförallt området löner. En viktig iakttagelse från verksamhetsdialogerna är medarbetarnas behov av muntlig information och utbildning om riktlinjer, rutiner och systemstöd.

Revisionskontorets samlade bedömning är att nämndens arbete med intern kontroll under året har utvecklats i positiv riktning.

### Lönehantering

Med hjälp av konsult har en granskning av nämndens lönehantering genomförts. Syftet med granskningen har varit att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig samt att bedöma om uppgifterna i löneredovisningen är aktuella, fullständiga och rättvisande.

Nämnden har inte utarbetat några lokalt anpassade rutiner med utgångspunkt från stadens riktlinjer för intern kontroll i lönehanteringen, men avser att utarbeta det. Utbildningsinsatser i LISA-självservice för medarbetare har genomförts under hösten. Vidare har, enligt uppgift, kontroll gjorts av löneunderlag.

Ansvariga chefer/arbetsledare gör löpande kontroller månatligen av personalförteckning, lönelista och övertidsjournal, men kontrollerna dokumenteras inte. Chefer/arbetsledare får påminnelse om sin personals uttag av semester. Första uppföljningen av kvarvarande semesterdagar och semesteruttag görs efter sommaren och därefter sker den löpande. Rutin finns således för uppföljning av semesteruttag där såväl ansvarig chef som den centrala förvaltningen gör kontroller, vilket bedöms säkra att semesteruttag inrapporteras löpande av medarbetarna.



Vid verifiering har noterats avvikelser avseende övertidsersättning till deltid-anställda där sex av tio granskade poster innehöll brister som innebär att övertidsersättning utbetalats felaktigt.

Det är att angeläget att nämnden tar fram en dokumenterad rutinbeskrivning som kan fungera som grund för en säker och ändamålsenlig lönehantering med kontrollåtgärder före och efter löneutbetalning. I syfte att stärka den interna kontrollen ytterligare bör nämnden även överväga att införa kontrollåtgärder som utförs av någon som inte direkt är inblandad i lönehanteringen och att uppföljning görs av att kontrollerna genomförts.

Den samlade bedömningen är att arbetsmarknadsnämnden har en inte helt tillräcklig intern kontroll avseende lönehanteringen, men att uppgifterna i löne-redovisningen i allt väsentligt är aktuella, fullständiga och rättvisande. Bedömningen bygger på en helhetsbedömning av inbyggda kontroller, kontrollrutiner före och efter löneutbetalning samt resultat av registeranalys och verifiering.

#### Granskning av bisysslor

Revisionskontoret har granskat nämndens hantering av anställdas bisysslor. Syfte har varit att bedöma om det finns rutiner som ger ett tillräckligt skydd mot innehav av otillåtna bisysslor bland personalen.

Nämndens policy för bisysslor och rutiner för hur de anställda ska redovisa bisysslor finns tillgänglig på intranätet. De anställda ska årligen fylla i en blankett om de har bisyssla. Granskningen har visat att det saknas en överblick inom förvaltningen över hur många anställda som har bisyssla och vilka bisysslor det finns, eftersom de inkomna blanketterna sorteras in direkt i de anställdas personalakter. Förvaltningen har inte genomfört någon kontroll om rutinerna avseende bisysslor fungerar.

Av nämndens delegationsordning framgår att förbud mot utövande av bisyssla beslutas av förvaltningschefen. Granskningen visar att delegationsordningen behöver kompletteras med hänvisning även till Lagen om offentlig anställning (LOA) § 7.

Revisionskontorets har genom sökning i offentliga register och på internet av ett urval enheter och yrkeskategorier, funnit engagemang i företag för totalt 23 anställda. Av dessa har endast en anställd anmält bisyssla. Revisionskontoret har överlämnat uppgifterna till förvaltningen för bedömning och åtgärd.



Revisionskontorets samlade bedömning är att nämnden inte har en tillräcklig intern kontroll avseende bisysslor. Nämnden bör säkerställa att det finns en överblick över vilka bisysslor som förekommer inom förvaltningen för att underlätta uppföljning och kontroll av bisysslor. Vidare bör nämndens delegationsordning avseende förbud mot utövande av bisyssla justeras till att även omfatta bisysslor enligt LOA.

Nämnden rekommenderas att stärka informationen till förvaltningens anställda om att offentligt anställda inte får ha bisysslor som kan rubba allmänhetens förtroende för deras opartiskhet eller myndighetens anseende. Vidare behöver de anställda ytterligare informeras om att de ska, när arbetsgivaren så begär, anmäla bisyssla och lämna de uppgifter som arbetsgivaren behöver för att kunna göra en bedömning av om bisysslan strider mot bestämmelserna i AB och LOA. Dessa åtgärder bör kombineras med någon form av kontroll för att säkerställa att nämndens policy och rutiner för bisysslor följs.

#### Granskning av ersättningarna till upphandlande enheter inom vuxenutbildningen

Revisionskontoret har granskat om det finns ändamålsenliga rutiner och om det genomförs tillräckliga kontroller för utbetalning av ersättning till upphandlade enheter inom verksamheten vuxenutbildning. Granskningen har genomförts genom intervjuer och genomgång av relevanta dokument. En verifierande granskning har skett av fakturor och fakturaunderlag i ekonomisystemet Agresso.

Upphandlingen av vuxenutbildning genomfördes under år 2011 i form av en s.k. tjänstekoncession. Det finns i nuläget 23 avtal med externa anordnare. Utbildningsanordnaren erhåller ersättning per verksamhetspoäng baserat på antalet studerande som erhåller betyg. Ersättningen är differentierad.

Granskningen visar att fakturan och dess underlag hanteras i separata system. Fakturorna finns i ekonomisystemet Agresso. Fakturaunderlagen är för vissa leverantörer inskannade i ekonomisystemet. Samtliga fakturaunderlag finns i ett separat system i form av Excel-filer. I verksamhetssystemet Emma finns betygs katalogerna.

En stickprovsgranskning har skett av ett antal fakturor under senare delen av år 2012 från tolv olika externa anordnare. Granskningen visar att faktura och fakturaunderlag överensstämmer med beställningen. Knappt hälften av de granskade leverantörernas fakturaunderlag var inte inskannade i Agresso. Dessa fakturaunderlag är inte uttaget på papper och förvarat i något annat separat system. Istället finns de i Excel-filer. Vid granskningen noterades att det i efterhand är möjligt att ändra räkenskapsmaterialet. För vissa av leverantörernas



fakturor framgår det inte vilken period som avses eller att fakturan refererar till ett visst fakturaunderlag.

Eftersom fakturaunderlag utgör räkenskapsmaterial är det angeläget att detta material alltid skannas in i Agresso eller tas ut på papper och förvaras i ett system (t.ex. pärmar). Det är vidare angeläget att förvaltningen i dialog med anordnaren säkerställer att faktura och fakturaunderlag är tydliga. Mot bakgrund av att fakturahanteringen till stor del är personberoende, vilket enligt förvaltningen i sig bedömts utgöra en risk, bör någon form av kontrollåtgärder av fakturahanteringen övervägas.

Revisionskontoret samlade bedömning är att det i delar finns ändamålsenliga rutiner och att det genomförs kontroller för utbetalning av ersättning till upphandlade enheter men att det finns utrymme för förbättringar.

#### **4 Bokslut och räkenskaper**

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Granskningen visar att det råder en god ordning i underlagen till bokslutet och posterna i allt väsentligt är väl dokumenterade.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande.

##### **Granskning av mervärdesskatt**

Med hjälp av konsult har en granskning av nämndens hantering och redovisning av mervärdesskatt (moms) genomförts. Syftet med granskningen har varit att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig samt att redovisningen är fullständig och rättvisande.

Vid granskningen har nämndens hantering av rutinerna för momshantering kartlagts. Utifrån uttag ur ekonomisystemet har analys och urval gjorts som har legat till grund för detaljgranskning av ett antal fakturor avseende hantering av ingående moms och särskilt momsbidrag. Dessutom har kartläggning gjorts av nämndens försystem och kontroller har skett av ekonomisystemets inställningar för hantering av utgående moms.





Genomförd granskning visar att det vid nämnden finns aktuella anvisningar på intranätet för hantering av moms. Granskningen visar även att det löpande arbetet inkluderar vissa kontroller av momsredovisningen. Ekonomistaben har även dialogmöten med enheterna för genomgång av intern kontroll.

Granskningen visar att de brister som noterats i hanteringen av ingående moms för leasing avseende 2011 har rättats till under 2012. Ingående moms avseende den skattefria verksamheten och representation har hanterats korrekt och ger en rättvisande bild.

Utgående moms hanteras korrekt och ger en rättvisande bild av redovisningen.

Rutinen för återsökning av särskild momskompensation bedöms fungera tillfredsställande under 2012 med tanke på de nya kontroller och rättningar som görs. För 2011 fanns dock vissa brister som efter granskningen har rättats upp.

Revisionskontorets samlade bedömning är att den interna kontrollen i rutinen i huvudsak är tillräcklig och att redovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

## Bilaga I

### Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten 2 Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och 3 Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/</i>	
<i>Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnitt 4 Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

*Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande*

---

### Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

- Nämndens resultat följer fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget.
- Nämnden har inom tilldelat anslag uppfyllt sina mål för verksamheten och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

## Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/utföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

---

## Nämndens bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.



## Bilaga 2

### Revisionsrapporter under perioden april 2012 – mars 2013

---

Samtliga rapporter finns tillgängliga på [www.stockholm.se/revision](http://www.stockholm.se/revision)

- 2012:3** Skolelevers ogiltiga frånvaro
- 2012:4** Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas
- 2012:5** Bygglov
- 2012:6** Tryggheten i stadens parker
- 2012:7** Planering av kommunal service i stadsutvecklingsområden
- 2012:8** Uppföljning av verksamhet för personer med funktionsnedsättning
- 2012:9** Stadens trafiksäkerhetsprogram
- 2012:10** Uppföljningsgranskning av stadens upphandlingsverksamhet
- 2012:11** Granskning av e-tjänstprogrammet
- 2013:1** Internkontroll i entreprenader och byggprojekt
- 2013:2** Samverkan mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting avseende barn och unga med psykisk ohälsa
- 2013:3** Grundskolans arbete med elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen
- 2013:4** Beslutsprocesser och underlag inför införandet av gemensam IT-service, GS- IT
- 2013:5** Avvikelsehantering inom äldreomsorgen